

„Edinost“

iz taja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 3 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne odzira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); v Trstu pa po 8 stotink (4 nvc.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana osmrtnica in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravljalstvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravljalstvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran ...

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Italija pa Rusija.

(Zvršetak.)

Podali smo iz presojevanja italijanske politike nasproti: tiste glavne misli ruskega pisatelja in praktičnega politika, ki so poštevanja vredne tudi v Avstriji in med južnimi Slovani, zlasti pa Slovenci. Ruski politik govori večkrat s sarkazmom in ironijo, in udarec, ki jih zadaje italijanskim megalomaniom, so popolnoma ne le občutni, temveč tudi zasluženi. Crispi je dobil v tej zvezi najhujših zausnec, a je razmeroma tudi največ škodoval Italiji v sedanji dobi. Kdo bi se ne spominjal, kako bahato se je bil razkorajil, še ne povrnivši se iz Friedrichsruhe v Rim. Bismarck je bil vlovil tudi starega italijanskega macehiavellista. Misli se je tedaj, da Srednjezemsko morje mora že jutri biti do cela v oblasti Italije, in uboga Rusija naj bi vsled tega ne smela nikdar prepluti iz Dardanel.

Ruski pisatelj, kakor ves drugi misleči svet, je tega menenja, da vsa Cavourjeva modrost bi ne bila prišla do cilja, ko bi Savojeem ne bila pomagala Francija, in ko bi — kljub umetnosti Bismarckovi — Rusija ne bila ostala v odločilni trenutku — nevtralna. Italijani se niso pokazali hrabre ne v bojih z Avstrijo, ne z Abeine. Hrabrosti pa niso imeli niti v prešlih vekih. Najmenitniši angleški mislilec prošlega stoletja, Hume, omenja nehrabrost italijanskega naroda kakor v obče znano lastnost in si skuša razkladati to dejstvo. Italijanska irredenta in avstrijskih deželah se ne more bahati radi nedostatka te lastnosti, in naj še toliko povzdiguje laško »avito colturo«. Kakor da Italijani čutijo svojo nesposobnost za vojno tekmovalstvo, torej tudi za odvrčanje pesti v zasebni in društveni borbi, upotrebljajo namesto tega — zavrato orožje, in ta zavrato se ne omejuje le na bodala in nože, temveč tudi na moralno napadanje. Srednjevečna zgodovina ne našteva nikjer toliko nemoralnega pobijanja vsake vrste, kakor v italijanskih deželah. Benečija pa je v tem pogledu prekosila vse druge dežele italijanskega polostrova. Kar so našli v arhivih beneških na to stran, to je tako, da se človek mora zgražati. Ruski slavni akademik Lamanski je pred 20 leti iz istih arhivov izpisal in zbral celo debelo knjigo, priobčeno na francoskem jeziku. Jugoslovani naj le čitajo take moralno gorostane stvari, pa bodo umeli zavračati bahače z »avito colturo!!«

Kaj so dosegli s to kulturo? Najširše narodne mase so gledale na razvite duševnih sil še na slabšem, nego so bile pred združenjem Italijo. Naš pisatelj se spominja ravno tudi te točke. In kako označuje on italijanski parlament? Samo osebnost sebič-

nost, nobene inicijative za vprašanja prve in višje stopinje!

No, za Slovence in Hrvate pa Srbe ob Adriji je najzanimivejši stavek Skalkovskega, v katerem zatrjuje, da Rusija nikdar ne dopusti, da bi te Slovence in njih zemlje pograbil Italija! Naš avtor dobro vé, da tudi Pangermanija se za teh prijadranjskih deželah, a on ima poguma v to, da trdi, da te dežele ostanejo slovanske. Ali radi tega ne sledi, da bi južnim Slovanom ne trebalo vršiti svoje dolžnosti! Oni vidijo, da vsenemštvo in pa vseitalijanstvo hočeta izpodmakniti njih stara tla.

Poslednji dve sili bi radi v kratkem dosegli toliko, da bi v teh zemljah ne bilo več — Slovanov! Seveda, potem bi jih ne mogel nihče braniti. Glavno je, da se ohranijo, da dokažejo, da so tu bili in da tu še živijo. Ruski pisatelj je povedal dovolj v premišljevanje in potolaženje; a conditio sine qua non je danes ta, da Slovenci in njih hrvatski pa srbski bratje ob Adriji zavestno in načelno puste v strani notranje, domače prepire in vsa manj važna vprašanja ter se sedaj z Božjo pomočjo borijo jedino le za svoj obstanek, obstanek in zopet obstanek in s tem za narodni razvoj. Tekom tisoč let ni bilo odločilne dobe za vse Slovanstvo, torej tudi za nas Jugoslovane, nego je sedanja. To dejstvo mora končno dati pravo direktivo vsem dobro mislečim voditeljem in rodoljubom jugoslovanskim.

Ypsilon.

Slavnost razvilitja zastave pevskega društva „Kolo“ dne 21. julija 1901.

(Dalje.)

Razvilitje nove zastave.

Predno nadaljujemo, popolniti nam je večeraj priobčeni seznam društev, ki so sodelovala. Poleg že imenovanih društev so bila zastopana: sl. pevsko društvo »Ljubljana« iz Ljubljane, pevsko in bralno društvo »Zastava« v Lonjerju in društvo »Narodni dom« v Trstu.

Točno ob 4. uri popoldne so se pred šatorom razvrstili društvene zastave, a predsednik društva »Kolo«, gosp. Miloš Kamuščič, je privedel na oder kumico, gospo Kranjčvevo.

Ravnokar se vsklajajoča množica je utihnila v hipu, ko je g. Kamuščič dal znamenje, da hoče govoriti. G. Kamuščič je govoril nastopni pozdrav:

Bratski pozdrav in slovanski poljub vsem Vam, ki ste prišli poveljavati slavje razvilitja zastave društva »Kolo« v Trstu! Dobro došli,

niti svoj kelih, smem-li upati, da mi ga Bog kedaj olajša?

In koliko jih občuti to božjo šibo, ono gorje, ki je občutil Johan, ko je stal in trkal na duri pri Zalagarcu, tisti udovi, ki je svoje dni jako zalovela po širnem Krasu radi bogastva svojega.

Potrkal je revež, nekako nezaupno skoro tresel se, in odkril svoje težnje. Človeku se je moral res v sree smiliti! A sree je imela tudi udova Zalagarcu, in osobito do revežev; kogar je noga prinesla k njeni hiši, ni šel prazen iz nje. Rada je pomagala, ako je le mogla. Tudi Johana je vzprejela, ne povprašuje ga dalje, kaj in kako: on pa jej služi za dosmrtnega hlapca še dandanes. In vesela sta, vesela sta ga, pa zadovoljna sta z njim, Zalagarcu in nje sin; vestnejšega hlapca v oskrbovanju živine bi ne bila našla iz lepa.

V delokrog njegov odredila sta tudi pašo, ne ravno prijeten posel, a njemu toliko priljubljen, da ne bi pastirjevanja svojega za-

bratje od zelene »Soče« in bele »Ljubljane« in od prestolnega Zagreba! Dobro došli vsi, katerim je sveta naša narodna pesem! Že imena vaših društev so simbol narodnega vzbujanja, probujanja narodne misli.

Tako nam oznanja »Zarja« rojanska, da tudi tam izgine temni oblak, ki za sedaj zastira obzorje, ter da pridejo svetlejši dnevi; v Barkovljah se dviga iz »Adrije« naša krasna trobojnica, ki spričuje svetu, da ob obalah morja Adrijanskega živita naš rod in jezik. Pozdrav moj mi hiti sedaj v zgornjo okolico, da pozdravim slovansko »Lipo«, ki evete v Bazovici in razprostira košate veje svoje. Sosed jej je »Slovan« v Padriču. Njegova trobojna zastava in novo svetlišče, posvečeno slovanskima bratoma, sta nam v porok, da ostane zvest in veren ta naš rod. In če gremo nekoliko dalje, pridemo na Opčine, kjer »Zvon« vabi pevce svoje, da zaorijo krepko pesem, dočim je na Proseku okolo »Hajdriha« vrla četa s trobojnico, ki priča, da tam veje duh nezabnega ustanovitelja tega društva. In glej: tam v bližnjih sosedih, nad prijaznem Kontoveljem blišči »Danica«: veselega dneva, vstajenja dneva oznanjevalka. »Hajdrihu« in »Danici« pa stoji zvesto ob strani križka »Skala«, ob kateri se razbijajo sovražni valovi. Misel mi ubegava zopet v našo spodnjo okolico, na nasprotno stran. Tebi o »Slava« pri sv. Mariji Magdaleni velja moj prisrčni pozdrav. V tvojem okrilju je zbran dičen zbor pevcev in narodnih delavcev. A v soseščini tvoji se čujejo mogočni glasovi ške-dnjaške »Velešile«, ki se ondi krepko postavlja in bran z našo narodno pesmijo. In onkraj križke Skale, že na goriškem ozemlju, stoji »Nabrežina«, zbor staroznanih in nepresežnih slavcev, katerih divni glasovi odmevajo tja po širni morski planjavi Adrije. In njihovi glasovi se spajajo z onimi novih slavcev v bližnji jim solnčni in evetoči Gorici. Tudi goriško »Glasbeno in pevsko društvo« je prihitelo k nam tako rekoč v medenih tednih svojega obstanka, da tržaškimi pevciem poda roko v bratsko zvezo v znamenju naše pesmi.

V ta krasni zbor se mešajo ganljivi glasovi iz sosednje tužne Istre: milega »Slavca« iz Riemanj (Tu je v hipu navstal orkan živio-klicev po vsem vrtu), ki je baš v zadnjem času ubral doneče, vabeče, odrešilne strune, odmevajoče po Trstu in okolici in daleč tja po slovanskih zemljah. Sree moje objema bratski tudi mile brate iz Brezovice. Pozdravljen tudi »Kras« iz Skopega: simbol trdnosti in značaja.

Da bo ta proslava slovanske pesmi in nje simbola, društvenega znaka, čim veličastnejša, zaorite v velikem zboru veličastni

menjal z marsikaterim drugim poslom. Na paši je bilo njegovo veselje in na paši ga najdeš častiti čitatelj tudi danes.

Čepel je pod zidom v svoji ponižni skromnosti nekoliko zamišljen; le tu pa tam puhnivši si gorke sape v pest. Kar naenkrat pa ga je nekaj pošegačalo po trebuhu; kakor bi sv. Elija vozil po nebeškem svodu s svojim ognjenim vozom; v začetku je zagrmelo bolj močno, potem pa bolj zaduhlo, dokler se je porazgubilo popolnoma.

— Tavžent neviht! vreme obrača na jug, ploha bo —, je dejal; vidiš, premrazil si se, premrazil Johan. Hm, že vidim —

— Hm, pa ko bi prihajalo to grmenje od glada! Bog vedi! Od časa, ko nisem jedel, bi bila že res pajčevina preplela želodec. Šment! Saj ni čuda, mar naj te repa....

....Bes te končaj! iz nova! Kaj bo to? Zdaj pa kar na noge, kar bo bolje, človek si mora v sili pomagati sam. I mari naj vržem vse štiri od sebe in zijam proti nebu, da mi

glasovi iz mesta tržaškega: iz prvaka »Slovanskega pevskega društva«, iz zbora sv. Cirila in Metodija in našega »Kola«!

A kako nas še le pretresa glas, ki prihaja — iz srea: iz srea naroda, iz našega kulturnega in narodnega središča, iz bele Ljubljane! Pozdravljeni pevci dične »Ljubljane«, pozdravljeno društvo, ki nosiš ime naše metropole! (Občinstvo je vsklajalo: Živela Ljubljana!) In pozdravljeni tudi mili gostje, ki se došli z »Ljubljano«, gostje »Ilirije«, ki so nam na kolesih prinesli pozdrave iz srea našega!

Vsem, vsem dragim društvom naše najiskreneje pozdrave, vsem prisrčno zahvalo, da so prihiteli danes v jedno bratsko kolo proslaviti našo pesem! Doprinesli ste veliko žrtev, a pevsko društvo »Kolo« vam izreka zahvalo na tem iz globine duše. Kolaši vam kličejo gromovit: Na zdar!

Ta pozdrav je šel v srea. O tem je pričala dolgo trajajoča ovacija, ki je sledila.

Na dano znamenje so zastavonoše dvignili zastave, ki so se razvrstile v sprevod, da bi skupno šle po novo zastavo, ki se je imela razviti. Ko so zastavonoše dvignili zastave in so iste zablestele v solnčnem zlatu, ko so solnčni žarki poigravali z barvami naše trikolore, je zagrmelo po vsem vrtu navdušenje: v nagromadeni množici je zaorilo živio-klicev in v mahanju s klobuki in robei se je izražalo vse neizmerno navdušenje v kipečih sreih. V tem hipu je podalo naše ljudstvo sijajen dokaz zmislja za red in disciplino: na golo znamenje rediteljev je ta velika masa, stisnjena v grozno gnečo, napravila ulico za sprevod, ki je šel po novo zastavo! In ta ulica je ostala odprta, dokler se ni sprevod vrnil z isto. Na vračanju društvenih zastav z novo a zagrmeno jim tovarišico, so se ovacije ponavljale v še večih dimenzijah: to je bil entuzijazem, možen le v idealno nadahnenih masah.

Na odru so se zbrali zastopniki vseh društev v polukrog, a pred njimi sta se postavila gospa kumica in g. predsednik »Kola«, ki je spregovoril zopet:

Danes je dan proslave društvene zastave »Kola«. A s tem proslavimo ob enem slovansko pesem, proslavimo nje čuvarje: pevsko društva. — Slovanska pesem je izliv narodnega čuta v dnevihi sreče in trpljenja, v dnevihi boja in veselja, vsega, kar narod čuti, po čemer hrepeni!

Glej tam navdušenega Slovana, kako poje:

Jaz sem Slovan z dušom telom,
To priznavam svetu celom!

A da bo zmaga naša gotova, treba je sloge; zato poje drugi:

kaj prileti od gori. Ne, Zalagarjev Johan, ni bebec, prav dobro je pregnan v glavi in marsikatero je že pogodil.

Za njegovim hrbtom je zijala precejšna dolina, v kateri je rastla, kakor nalašč, gosta, debela repa. Okolo doline po travi je bil latnik trti, ki je izgledal jako žalostno, odkar se je prikradla vanj nepopoljšljiva, požrešna trtna uš.

Milo se je Johanu storilo pri sreju, kakor otroku, in hudobna misel se mu je pojavila v prsih.

— Za dve repi, pa za par kolov — mislil si je —, me vendar ne zapodi sv. Peter iz-pred svojega obličja, ako jih ukradem. Pa saj se tudi o veliki noči izpovem, prav izklesano izpovem, pa porečem gospodu fajmoštru, da sem bil lačen, prav do dobra lačen. Sicer pa tudi lahko še povrnem, saj nisem menda tak, da bi moral koj jutri umreti. E stara kljuka in stara sablja — ta pa ta —.

(Pride še.)

PODLISTEK

Zalagarjev Johan.

Izvirna slika.

Spisal Dreje s Krasa.

Kako je človeku pri sreju, ko po strti sreči roma s trebuhom za kruhom in trka na vrata tujecev, skoro brez vsake nade, da bi naletel na dobre ljudi, ki bi mu utegnili pomagati: to ve pripovedovati le oni, ki je izkusil sam. Duša se mu trga od telesa, ko pomišlja, da ni davno temu, kar je živel v obilici, a danes prosjači škorjo kruha, gorak kotiček pod streho in to celo ne po lastni krivdi! Sree mu krvavi, in čestokrat se mu izvija in vkraja iz njega želja: zakaj ne troh-nim že v tihem grobu?! Tam bi imel vsaj prostorček kjer bi se mirno spočil, a tukaj tavam okolu, brez domovja, brez svojecev, brez pravega namena: »kam«? Ako pa je moralo priti tako, da sem moral visoko nag-

Složno, složno bračo mila,
Po slaviji slavnoj,
Nek nas vodi vila
K zori obečanoj. —
Z bojnim duhom napito sree pa kliče:
Sabljičica ostrá, ta je moja žena!
A še krepkeje se čuje:

U boj, u boj, mač iz toka bračol!
Ali pesnik, ki je prehodil neizmerni slovanski svet, nam pripoveduje:

Slovanski svet, ti si krasan, Ti poln nebeške si milobe! —

Iskrena ljubezen do domovine je izražena v besedah:

Beseda sladka domovina, ne prideš več mi iz spomina. —

Ali mar naj še dalje odkrivam krasote naših pesni? — Iz njih žari domoljubje, navdušenje, slovansko sree.

Ali je pesnik pel za-se? Ne, on nam le pravi v lepši obliki, kar že sami čutimo. — Slovanska pesem bi zginila kakor jutranja rosa, da ni čuvajev, varuhov tega narodnega bisera. To so naša pevska društva. V pevskem zboru se oživlja, neguje in razglašá — pesem; s pesmijo — se vzbuja narodu čut za lepo in blago, ona nas spodbuja v ljubezni in zvestobi — do domovine! — Zato imajo pevska društva svoj veliki, etični, vzgojevalni pomen. Brez njih bi bilo človeško življenje mrtvo, enolično. — Duša hoče, da vplamteva: lepi zbor jo vzbuja. Kakor ima vsaka ustanova svoje ime, svoj znak, tako ima tudi društvo svoj simbol, to je: svojo zastavo. —

Zastava vtelesuje idejo društva: narodne trobojnice nam predočujejo v svojih krasnih barvah našo narodno misel, čut in ideale. —

Tako je tudi društvo »Kolo« storilo važen korak, nabivivši si je svojo zastavo. — In danes je najslavnejši dan tega društva: dan, ko pred Kolaši zavihra njih zastava!

Krasen moment: mislimo si žive tu vihrajoče trobojnice! Prišle so kakor sestrice, da vsprejemajo v svojo družbo novo mlajšo sestro! A ona, ki ni še dobila krsta — se skriva v omotu kakor metulj ter čaka, da jo kedo reši oklepa, da se razvije na dan v svoji polni krasoti. Približaj se torej najmlajša Kolašica, da ti odkrijem lice, da te posvetimo ter vsposobimo za vstop med sestrice!

Zastava, odgrni lice, razvij se in ponosna stopaj pred kolaškimi zborom, navdušuj njih area, da bodo vedno bila za narod in milo domovino! (Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 26. julija 1901.

Deželni zbor istrski bo imel — kakor smo že javili — dne 30. t. m. ob 5½ uri popol. svojo sejo v Koprú s sledečim dnevnim redom: 1) Sporočila; 2) volitev dveh zborničnih tajnikov; 3) volitev revizorjev; 4) prečitavanje došlih spisov; 5) volitve v odseke; 6) sklepanje o opuščenju pobiranja samostojnega deželnega davka na žganje za čas, ko bo v veljavi novi državni zakon glede povišanja tozadavnega erarnega davka; 7) prvo čitanje zakonskega načrta o spremembi pravnih razmer učiteljstva javnih ljudskih šol; 8) predložanje vladne predloge o spremembi §§ 9. in 16. deželnega zakonika.

Tolstoj in Rusi. »Neue Fr. Presse« priobčjuje daljši dopis iz Petrograda, v katerem govori o razmerju mej grofom Levom Nikolajevičem Tolstom in ruskim narodom in osobito rusko inteligenco. Kar pravi dopisnik, je znamenito ravno zato, ker je priobčeno v »Neue Freie Presse«, torej v nesumnem viru za vse — liberalce.

Dopisnik trdi, da je Tolstoj sedaj na vrhuncu svoje slave in da bi bilo pravoslavni cerkvi zelo nevarno, ako bi ravno sedaj umrl. Ruski narod ne bi mogel odpustiti pravoslavni cerkvi, da je izobčila velikega Tolstega in ona bi mnogo zgubila na svojem ugledu. Posebno težko bi padla na pravoslavno cerkev nevolja ruske inteligence — katera še vedno ne more odpustiti Pobjedonoscevu, da si je upal še celó jednega Tolstega izobčiti — ako bi se cerkev v slučaju smrti grofa Tolstega ne udeležila narodnega žalovanja, česar bi pa ne mogla storiti radi njegovega izobčenja. Pravoslavna hierarhija si šteje v ponos, da zna vsikdar dobro pogoditi čutstva ruskega naroda: v tem slučaju pa bi stala v najostrejšem nasprotju z narodom. Ko pa Tolstoj ozdravi, se med rusko inteligenco polagoma poleže ogorčenje radi izobčenja

Tolstega. Posamičniki med rusko inteligenco so morda za svojo osebo najhujši zanikovalci vere, v skupnosti pa pripoznava jo pravoslavno vero, katera je neločljiv del ruskega naroda! Ruska inteligence, četudi je sama morda pe veliki večini brezverna, si ne more misliti mogočnosti in veličine ruske države in ruskega naroda brez pravoslavne cerkve. Radi tega je tudi čin Pobjedonosceva sicer obsojan od posamičnikov ruske inteligence, s časom po vendar zmaga cerkev — in Tolstoj zgubi gotovo v kratkem času mnogo od svoje popularnosti. Cerkev na Ruskem je jako mogočna velesila in kdor se bi jej skušal ustavljati, podleže prej ali slej in bodisi isti tudi sam Tolstoj! Ruski inteligenci je v prvi vrsti ležeče na tem, da se ohrani in pomnoži moč ruskega naroda, katera moč pa sloni po velikem delu na pravosl. cerkvi. Kakor hitro bi ruski narod zgubil ali menjal svojo vero, začela bi pojemati tudi njegova slava. Radi tega je ruska inteligence pripravljena za korist svojega naroda žrtvovati tudi svoje ideje in svoje velikane!

Tako petrogradski dopisnik v dunajskem listu. Mnogo poučnega moremo tudi mi Slovenci erpiti iz te kratke črtice ruskega čutstvovanja. Tolstoj je velikan in ostane velikan kljub izključenju iz pravoslavne cerkve; ostane velikan tudi v slučaju, da zgubi popularnost mej istim ruskim narodom, kateremu je on pripomogel do slave in ugleda pri tujih narodih. Ruska inteligence pa si je svesta, da se mrajo evolucije narodov vršiti polagoma in naravnim putem, ako se noče radi idjalog uničiti sreče in blagostanja vsega naroda. Idejali morajo biti vedno radi naroda, ne pa narod radi idejalog. Naj si bodo idejali še tako resnični in pravi, treba jih je kolikor mogoče polagoma uvajati med narod, ako zahteva to blaginja naroda. Na to vzvišeno stališče samozatajevanja naj bi se postavili tisti naši politiki, ki vidijo pred seboj le svoje idejale, katere hočejo izvesti, in naj bi makar narod pri tem popolnoma propadel! Kakor se mora zatajevati oseba radi društva, društvo radi stranke, tako se morajo zatajevati tudi stranke in njih voditelji radi naroda!

Vojna v južni Afriki. Londonski listi poročajo, da koraka zopet jedna močna četa burgerjev v Kapsko kolonijo (angleško posest). Vstrajnim Buram se mora res že vsakdo čuditi. Čim več pripovedujejo Anglezji o svoji skorajšnji popolni zmagi, čim več se napenjajo, da bi uničili in zatrli pogumne Bure, tim krepkeje se zadnji pojavljajo in ne nehajo nadlegovati Angležev še celo na njih lastnem angleškem ozemlju. Zgodovina pozna le malo tako pogumnih narodov.

Sprava na Moravskem. Ker je voditelj moravskih Čehov dr. Začek te dni v svojem govoru v Boskovicah toplo priporočal, naj bi se nadaljevala sprava akojia, in se je sosebno skliceval na to, da bi po spravi Čehi skupno s konservativnimi veleposestniki zadobili večino, slično, kakor jo imajo v Pragi, so praški »Narodni listy« ostro nastopili proti Začku. Praški list pravi, da ne bi zinil ni besedice proti večini, ki bi bila vsaj približno slična oni v Pragi. Ali večina, ki naj bi jo Čehi na Moravskem dobili po spravi v deželnem zboru, bo denaturirana po narodnem »vetu« (to je: čemer bodo Nemci prigovarjali, ne more postati zakon!) Namerjana sprava pomenja odpoved vsem nadam, da bi dobra stvar treh četrtin prebivalstva na Moravskem mogla kedaj zmagati.

V naslednji številki pišejo zopet »Narodni Listy«: »40 let že se bore Čehi proti krivičnemu od Schmerlinga oktroiranemu, deželnemu volilnemu redu, ki se s svojo razdelitvijo v volilne okraje in s privilegiji fevdalnega plemstva v dvajsetem stoletju kaže kakor nestvor. Na verigi te ječe najgroznejših krivic majajo že 40 let češki lev, moravski in šlezki orel zvedno naraščajočo silo. Naši sovražniki in ubijalci se začenjajo tresti pred udarci naše moralne, intelektualne in materijalne moči. Za ceno sedmih mandatov hočejo češki poslanci Moravske podpisati Nemeem njihov binkoštni program, ki je naperjen v to, da zagotovi nemško hegemonijo. Moravske punktacije ne namerjajo nič drugega, nego da nam z zapahom zaprejo vsako nadaljno narodno in napredno povzdigo.«

Res, usoden je korak, ki ga hočejo napraviti moravski Čehi le v nadi na pridobitev večine v deželnem zboru, ki pa bi bila po narodnem »vetu« itak iluzorična, in jako male praktične veljave za razvoj politične

moči moravskih Čehov. Dr. Začka mora osupniti že to, da se glasovita »Neue Freie Presse« vse te dni, zlasti pa v številki od minole srede celó v uvodnem članku trudi za obrambo — dr. Začka!! In da priporoča spravo na Moravskem s tako vnemo in tako gostobesednostjo kakor da gre za življenski interes — kakega »geta!« Videant consules!

Tržaške vesti.

Vredno posnemanja. Gospa Ana Štrukelj, posestnica v Trebčah, je pristopila o priliki svojega godu kakor

9. ustanovnica društva »Narodni dom v Trstu« z darom 200 K.

Da bi le hoteli Slovenke in Slovenci o veselih in žalostnih prilikah posnemati to vrlo rodoljubkinjo!

Nadaljne darove, deleže in udnino sprejema g. Josip Uličakar, blagajnik »Tržaške posojilnice in hranilnice« v Trstu, ulica San Francesco št. 2, kjer se doživajo tudi kamenčki za »Narodni dom« v zvezkih s 50 lističi po 20 stotink.

Zastava sv. Cirila in Metodija. Povodom procesije pri sv. Jakobu so odločili slovenski delavci, udje hratovščine sv. Cirila in Metodija, da se udeleže vsi te lepe cerkvene slavnosti pod svojo zastavo sv. Cirila in Metodija. Sedaj, ko je prenehalo hujskanje iz zakristije pri sv. Jakobu, vlada mej verniki obeh narodnostij popolen mir. Upamo, da cerkvena oblast ukrene potrebno, da ne bo tudi na procesiji sami izzivanja in napadov. Naši ljudje so že dovolj prestali od znanih mežnarjev in kapelanov in je mera že prav do vrha polna.

Čujemo, da je »Marijina družba« tudi odločila priti na procesijo s svojo snežno-belo Marijino zastavo. Tudi pridejo mnoge »Marijine hčere« v belih oblekah z belo zaveso. »Marijine sestre« pa nastopijo v praznični črni obleki.

Katoliški verniki obeh narodnostij z veseljem pričakujejo lepo slavnost. Mi Slovenci pa gledamo ponosno na svoj prepored v Trstu. Glas smo vstali! Na dan nas je poklical glas slovenskih blagovestnikov — glas sv. Cirila in Metodija. Dano je Slovincem znamenje — o, da bi je hoteli Slovenci spoznati!

Le v znamenju sv. Cirila in Metodija bo naša konečna — zmagaja!

Mestni svet tržaški je imel danes ob ¼1. pop. svojo sejo. — Poročilo prinesemo jutri.

Iz naroda je prišlo, narodu bodi povrnjeno! V zmislu tega gesla je odbor pevskega društva »Kolo« v sinočnji seji sklenil vpisati to društvo med ustanovnice društva »Narodni dom« ter istemu podariti v ta namen 200 K. Dalje je odbor sklenil prirediti dne 25. avgusta vrtno veselico pri sv. Jakobu na korist družbi sv. Cirila in Metodija.

»Mi no parlo ščavo«! Pišejo nam: V »Edinosti« od 23. julija očitata nekemu c. kr. redarju, da je rekel »mi no parlo ščavo«. Jaz mu pa tega nikakor ne štejem v zlo, ker se nikakor ne čudim, če je mož govoril tako, kakor ima v sre in v glavi.

Če je ta ubogi c. kr. redar prišel do takega vzklika, vendar nisem prepričan nikakor, da je hotel žaliti našo narodnost; pač nahajam v tem vskliku krasen odmev našega tržaškega, oziroma primorskega zistema. Evo vam dokaza:

Kedor hoče biti deležen c. kr. redarske službe v Trstu, znati mora laški. Njega se ne vprašuje: znaš-li slovensko in laško, znaš-li oba deželna jezika? Pač pa: znaš-li laško? — V laškem jeziku imajo potem redarji svojo šolo, v laškem jeziku javljajo predstojnikom, tako, da bi se človek skoro nehoté vprašal: »Vraga, kaj smo že v Italiji?«

Če torej redarstvena oblast tako nežno skrbi za laški jezik, če je ujei toliko na tem, da jemlje le take v službo, ki poznajo il dolce si« — čemu zamerite ubogemu redarju, ako se spozablja in vsklika: »Non parlo ščavo«?!

Kar se je Janezek učil, to Janezek zna, pravi slovenski pregovor — če pa že govorimo, kakor smo začeli, o zistemu, tedaj moramo reči: »Riba smrdi pri glavi« — ali pa bolj učeno: po zistemu!

Bolje tako! Pišejo nam: Ko smo te dni spremljali ljube goste iz Ljubljane, smo ualeteli na trgu sv. Ivana gručo laških mla-

dičev, ki so s srdom opazovali in poslušali goste in spremljevalce. Pisec teh vrst in še trojica narodnih »redarjev« smo hotoma zaostali za glavno družbo — za vsaki slučaj! Prišedši do gori omenjene gručé smo slišali enega iz gručé, ko je rekel: »Bi-li ne bilo dobro upiti?« »Kaj češ upiti?« je rekel drugi in je ostalo pri tem, da — niso upili!

Mi pa pravimo: bolje tako, ker drugače bi se bili fantalini hladili v ulici — Tigor!

Ubogi Rossetti! Pišejo nam: Potem, ko je moral velikan Rossetti čakati celih 60, reci šestdeset let, predno mu je magistrat tržaški postavil (na stroške davkoplačevalcev!) spomenik — bi se bila istemu spomeniku oziroma Rossettiju dogodila kmalu »velika nesreča«, da so gospoda še za časa vedeli — kaj in kedo da je bil Dominik Rossetti! Nameravali so — le škoda, da so se prepozno izmislili — mesto Rossettijevega obraza napraviti onega od Dante-ja!

Tako se je izrazil te dni neki odličen Lah!

Da so gospóda res mislili kaj sličnega, je verjetno, ker imajo posla s zueconi (tepci), ki niti ne znajo sami, in se ne brigejo za drugo, nego mislijo kako bi napadali in žalili nas, svoje someščane!

Ubogi Rossetti — kakov sad je prišel iz Tvojega intenzivnega delovanja za svoje someščane!!

Grozna nesreča v ladijedelnici S. Marco. Nesreče v ladijedelnici S. Marco se ponavljajo tako pogosto, da prijemlje človeka kar groza, ko dan na dan čita o novih nesrečah, ki se dogajajo v tej nesrečni ladijedelnici, kateri pravijo delavci »ladijedelnica smrti«. Včeraj je bil zopet neki revež žrtva svojega poklica. Kotlar Anton Čelesnik je delal okoli jedne železne oklopne plošče, dolge 4 metre in široke 5½ metra ter 1500 kg. težke, katera plošča je bila z nekimi kleščami vzdrževana po koncu. Kar naenkrat so klešče, ne ve se iz kakega vzroka, spustile, plošča je izdrsnila iz njih in padla na ubogega Čelesnika, katerega je vsega pokrila, le glava mu je ostale zunaj. Na njegovo grozno upitje so prihiteli delavci od vseh strani in so po napornem delu dvignili ploščo. Revež pa je črez nekoliko trenutkov izdihnil svojo dušo. Zapustil je ženo in pet otrok. Na željo njegove žene so prenesli truplo na njegovo stanovanje.

Ukraden bicikel. Na Glavnem trgu v Trstu je v nedeljo zvečer neznan zlikovec ukradel nekemu Ljubljancu fino »Styria« kolo štev. 56.213 (sestav 1900, 26 a). Do- tično kolo je v prav dobrem stanu, črno pobarvano, z rudečo črto na platiščih (felge). Krmilo (guvernal) je le nekoliko vpognjeno. Spozna se prav lahko po najnovejših pneumatikih »Cosmos« Jos. Reithofer, ker niso gladka, marveč so po sredi, radi lažjega teka, grebenasto izbuhnjena. Na srednji štangi je še nekoliko oguljenega lastnikovnega imena. Stopala so brez gumijev ter imajo dratene klipsne. Kolo se more zasesti le s takozvanim »Pedal-Aufstieg«. Dotičnik, ki je kolo ukradel, je srednje postave, 25 do 28 let star, upadlih lic, ima črne brke, nosi črno navadno obleko ter izgleda kakor nekak natakar. Doma je baje iz Kočevja. — Če je kdo slučajno to kolo kje videl, naj blagovoli naznaniti uredništvu »Slov. Naroda«, ali pa policiji, za kar se mu obeta primerna nagrada.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 27. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Opčinah št. 147, hišna oprava; v ulici Ghenga št. 11, oprema mesnice; v ulici Boschetto št. 34, kočija; v ulici Alessandro Volta št. 19, hišna oprava; v ulici Chiozza št. 20, cement.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 26.0, ob 2. uri popoldne 29.4 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758.4. — Danes plima ob 7.38 predp. in ob 6.06 pop.; oseka ob 0.49 predpoludne in ob 0.22 popoldne.

Gospodarsko društvo v Šklednju, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, imelo be v nedeljo, dne 11. avgusta t. l. izreden občni zbor v »Čitalnici« v Šklednju; pričetek ob 11. in pol uri predp. — Dnevni red: 1. Dopolnilna volitev 2 odbornikov. 2. Volitev odseka 5 členov za preštudiranje novih pravil. 3. Slučajni nasveti in predlogi.

O d b o r.

Iz-pred naših sodišč. Dne 23. junija t. l. stepla sta se v neki tukajšnji gostilni 21-letni voznik Josip Tavčar in Lovro Matiea. Ko je neki Anton Repič videl, da hoče Tavčar zamahniti z nožem proti svojemu nasprotniku, zagnal se je med oba nasprotnika, a je dobil sam Matieci namerjeni udarec z nožem.

Včeraj je sodni dvor obsodil Tavčarja radi tega čina na 4mesečno težko ječo.

Dne 20. junija je izgubil 27-letni Ivan Ziegler iz Podgrada pred kopersko ječo omot tobaka. Ko se je, iskaje ga, vrnil po cesti, kjer je bil prišel, zapazil je, da ima njegov omot tobaka v rokah neki jetniški stražnik Pieiga, ki je omot pobral, misle, da je istega vrgel od sebe kak kaznjeneec. Ziegler je zahteval surovo, naj mu stražnik povrne tobak in ko mu ta ni ustregel takoj, pretil mu je z dežnikom. Sodni dvor je na včerajšnji razpravi obsodil Zieglerja radi tega čina na 7 dnevni zapor.

Deželno sodišče je obsodilo včeraj radi tatvine Gizelo Frank na 7 dni zopora, Ivana Kristana pa na trimesečno težko ječo.

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu. O priliki botrinj Cirila in Metodija v Borštu so darovali gg.: Oče, družina in botra, Vinko Škrjanec in Hrabroslav Ražem po 1 K; mali Sreško dodal 20 st., skupaj 3 K 20 st. Radovedneža, ker sta brezplačno pokukala na veselico »Kola«, 1 K 20 st. Na veselici »Kola« sta nabrali gospici Ličen Justina in Ravbar Ivanka 17 K 53 st, Brezovec Josipa 19 K 78 st., Leban in Ferluga 46 K, Sošič 10 K 58 st., g. Semec, finanč. nadstražnik dodal 2 K, Kukanja Fran v spomin odkritja Rossettijevega spomenika 1 K.

Ciril-Methodijev dar (dalje.) — Gg. Vinko Dolenc duhoven 4 K, Josip Hobat 2 K, Karabaič kanonik 4 K, Luka Seražin 2 K, I. N. 1 K, Josipina Delkin Gorica 2 K, Jela Serneč Celje 2 K, Ig. Leban župnik Batuje 1 K, Ivan Slavec Repentabor 4 K, Ana Zaharija Nabrežina 2 K, Ivan Kovač žup. Kubed 5 K, Katar. Guštin Metlika 2 K, Pavlina Zdešar Gline pri Lj. 2 K, Kristina Grebene V. Lašče 6 K, I. Krže Trst 5 K, Juli Šlunder Kobarič 2 K, Miha Lončarič 1 K, Ivan Miklavič 1 K, Valentin Duša 2 K.

Skupaj . . . 50 K — st. zadajšč izkazanih 528 „ 86 „

Vse skupaj . 578 K 86 st.

Za nadalnje prispevke se priporoča Blagajništvo.

Za zastavo pevskega društva »Kolo« so darovali gg.: Požar 1 K, J. Z. 80 stot., »Oberorgelee« 2 K, Merku Josipina 1 K in 2 K je izročil g. Kravos, katere je prejel za zastavo, a se ne spominja, kedo jih je podaril. Iskrena hvala!

ODBOR pevskega društva »Kolo«.

Mal izlet priredijo nekateri Kolaši prihodnjo nedeljo v okolico. Zbirališče točno ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih. To-liko na znanje pevcev in pevkam.

Vesti iz ostale Primorske.

× Stalni volilni odbori. Italijansko politično društvo za Istro se bavi z ustanovljanjem stalnih volilnih odborov na vseh važnih točkah v Istri. Imeli so take stalne volilne odbore v mnogih krajih že pred minolimi državnozbornskimi volitvami in ti volilni odbori so se jim, kakor sami trdijo, prav dobro obnesli. Ta takt je velevažnega pomena in ni ga smeti prezirati. Ako so že njim, ki imajo večino isterskih občin v svojih rokah, potrebni taki volilni odbori, potrebni so nam še desetkrat toliko. Njim opravljajo že občine same delo, ki pripada volilnim odborom, mi pa nimamo v večini občin nikogar, ki bi se neprestano brigal za volitve in pripravljaval pravočasno potrebni material. Mislili smo že davno sprožiti misel o stalnih volilnih odborih, sedaj pa je za to že skrajni čas, ker Italijani so že resno oprijeli tega posla. V Istri bodo itak v najkrajšem času — menda že septembra ali oktobra — deželno-zbornske volitve in skrajni čas bi bil, da se tudi med nami začne priprave za te volitve. Sestavili naj bi se torej — in v najkrajšem času — volilni odbori, ki bi pravočasno preskrbeli vse potrebno. Priporočamo torej isterskim voditeljem, naj se ne dajo prehiteti od Labov. Dobro bi bilo, da bi se tudi v tržaški okolici počelo misliti na stalne volilne odbore, kakor je že dolgo v namenih pol. društva »Edinost«.

× Stavka nabrežinskih kamnosekov. Pred 15 dnevi so nabrežinski kamnoseki predložili družbam, ki imajo v rokah tamošnje kamenolome, spomenico, v kateri zahtevajo 30—50 novčičev poviška za vsaki meter obdelanega kamnja. Odgovorilo se jim je, da se bo komaj v jeseni možno pogajati o tej stvari. Radi tega odgovora so kamnoseki sklenili, da stopijo v stavko in res je 400 kamnosekov včeraj zapustilo delo. Mir se ni kalil.

Vesti iz Kranjske.

* Iz Idrije smo prejeli: Cenjeni gospod urednik! Idrija je svetovnoznana radi svojih srebrnih rudnikov. Res znamenita je. Ko vidiš zjutraj in zvečer, kako prihajajo in odhajajo k rovom in od rogov na stotine rudarjev, ko jih vidiš stopati na stroj z brlečimi lučami — ki jih spušča po 200—300 in še več metrov globoko: smilijo se ti, ti podzemeljski črvi! Kajti, kdo more vedeti, da-li se vsi povrnejo zdravi k dragim družinam svojim in otročičem?! In vendar mora biti tudi to, da oni zbirajo in iščejo podzemeljsko bogatstvo naših dežel.

Okolice tukajšnja je jako lepa. Lepi, visoki, z drevjem obsajeni hribei na okoli dajejo ti prijetnih sprevodov in sedaj, po leti, prijetnega hladu. Ko zapodiš svojo otroško čedo kam v hrib, da se pri kakem kmetu nasrebljejo kislega mleka s kosovi črnega kruha, imaš tu, v lepi in slobodni naravi, nerazmerno več užitka, nego pa tam po mestnih ulicah.

Idrija je na vsej črti narodna. Škoda le, da se to skupno narodno mišljenje deli na toliko strank, da niti ne vem imena vsem. Tu je liberalcev, klerikalcev, socialnih demokratov, krščanskih socialistov — in kaj jaz vem še kaj! Društvo je tu mnogo, a radi razjedajočega strankarstva ni nobeno prav močno. Lahko bi jih bilo manje in potem bi bila krepkejša.

Dramatično društvo je tu precej pri življenju, šteje že dokaj udov, ki se sedaj kaj pridno vežbajo, da prihodnji mesec uprizore v Trstu dobroznano in lepo igro »Rokovnjači«.

Upošteva vse tukajšnje razmere, nedostatek raznih udobnosti, ki jih nudi večje mesto, moramo le častitati Idrijčanom na srčnosti in marljivosti njihovi, da so se tako oprijeli Rokovnjačev. Želeti jim je, da dosežejo najbolji uspeh.

Da ste moji tržaški Slovenci in Slovenke minolo nedeljo dosegli tak v triumf — to me navdaja z radostjo in vzbuja dobre nade za bodočnost. Naj le vidijo vsi faktorji, da smao ter da lahko zahtevamo svoje pravice. »Piccolo in compagna bella molce — pravite. Verujem. Ali ta molk potrjuje.

V nadi, da Vas skoro zopet obiščem — pismo, Vam želim, gospodi urednik — če mi tudi včasih radi preveč ponagajate — no, saj veste, kako: Vam želim v tisti tržaški vfočini vedno — omočeno grlo. Da ste mi zdravi do svidenja! Vaša

tržaška pohajalka.

Vesti iz Štajerske.

— † Dr. Jožef Pajek. V Mariboru je umrl po kratki in hudi bolezni tamošnji konzistorijalni svetnik dr. Jožef Pajek.

— Zaupni shod štajerskih rodoljubov bo v drugi polovici meseca avgusta v Mariboru. Razgovor bo o vsem političnem in gospodarskem programu štajerskih Slovencev. Vabila na osebo se razpošljejo v kratkem.

— Grozna smrt. Štirinajstletno dekletce Marija Ferš, posestnika hči v Poberšu pri Mariboru, je hotela dne 20. t. m. v štedilniku napraviti ogenj. Prižgala je drva, a da bi nastal močnejši ogenj, vzela je posodo s petrolejem ter prilila na drva petroleja. Posoda s petrolejem se je razletela in ogenj se je prijel dekličine obleke. Dekle je z gorečo obleko teklo na cesto, kjer so jej sicer potrgali obleko z ožganega telesa, a bila je že tako hudo opečena, da je v sled opeklina umrla.

— Žalostne vesti iz Štajerske. Na občinskih volitvah v Pesnici in v bližnji Kaniži so zmagali nemškutarji. Mesto da bi slišali o novih zmagah Slovencev, nam kar zaporedoma prihajajo vesti o zmagah Nemcev na Štajerskem.

Vesti iz Koroške.

Nenavadna umrljivost. V župniji Lipa nad Vrbo, ki šteje le 640 duš, je do 1. julija umrlo 28 oseb. Dne 23. maja so umrle kar tri osebe. Največ je bilo otrok, ki jih je pograbila davica.

Cerkvenitativni se pojavljajo sedaj tudi po Koroškem. »Mir« poroča o več slučajih ropov v cerkvi, tega med najgroznejšimi vseh zločinov.

Družbi sv. Cirila in Metodija je volil pokojni klosterski župnik v St. Rupertu pri Velikoveu, Fran Korman, 200 K. Blagemu duhovniku-rodoljubi bodi blag spomin!

V proslavi sv. bratov. Vrli celovski »Mir« še vedno poroča o kresovih v proslavo godu sv. bratov Cirila in Metodija. Na mnogih krajih so prepevali slovenske pesmi pozno v noč. Celovski list vidi v tem veselo znamenje, da tuji nemškutarski in brezverski duh še ni zamoril vsega. Mnogo jih je še, ki nočejo prodajati svoje vere in svoje slovenske narodnosti.

Modras je vpičil nekega kmeta na Komeljnu blizu Pliberka. Na srečo smo domačini hitro povezali roko in poklicali zdravnika, sicer bi bil ponesrečenec ostavil udovo in petero nedolžnih sirot.

Razne vesti.

Rodbinska drama Avstrijca v Londonu. V Londonu je živel Avstrijec Fran Klatovsky. Dne 22. pa je mož ustrelil iz samokresa svojo ženo in dvojico otročičev, fantiča in deklico v dobi 5 oziroma 6 let, in slednjič samega sebe. O dogodku obveščena policija je našla 4 mrtva trupla. Vsi strelji so zadeli v glavo. Klatovsky sam je ležal pred zrcalom s samokresom v roki. Bil je umetnostni mizar. V Londonu je živel že 6 let v jako dobrih razmerah. Žena mu je bila Francozinja. Vzrok, ki je gnal moža do trojnega umora in do samomora, ni znan.

Dar našemu cesarju. Generalni inšpektor Sudana, Slatin paša, pripeljal je seboj na parniku »Bohemia« dva mlada leva, ki jih podari našemu cesarju. Danes zjutraj so odpravili mlada leva na kolodvor južne železnice, odkoder jih po železnici prepeljejo na Dunaj.

Orijentalna galanterija. Te dni je večerjala v nekem pariškem restavrantu, sama pri jedni mizi, mlada in jako elegantna dama. Kar naenkrat jej je ušel iz grla bolesten vsklik in takoj na to si je pokrila usta s prtičem.

Glodaje namreč piščančevo kost, zlomila si je jeden zobek.

Neki gospod, ki je sedel pri nasprotni mizi in zapazil malo nezgodo, je ustal takoj in pristopil k dami, ki je imela od boli vse solzne oči.

— Koliko pa stane tisti biser? — jo je vprašal uljudno.

— Ali . . . — jecljala je dama v zadregi.

— Dam vam pet tisoč frankov.

Ponudba je bila seveda takoj vsprejeta, čudak je odšel denar, vzel mali, beli zobek, se zahvalil in odšel. Druzega dne pa so videli čudnega gospoda — o katerem se je pripovedovalo, da je sorodnik nekega vshodnega vladarja — korakati po pariških ulicah se zavratnice, na kateri je bil uboden krasni beli zobek pariške dame, ukovan v zlato.

Prst božji. Iz Gjura na Ogrskem javljajo, da se je te dni dogodil tam nenavaden slučaj. Neka krasna, elegantna, a nepoznana dama je hotela izvršiti samoubojstvo ter se je v ta namen vrgla na železnične tračnice v isti čas, ko je prihajal brzovlak. Strojvodja je zapazil, da na tiru leži človeško truplo, ali bilo je že prekasno. Vlak je drdral dalje in strojvodja je bil globoko prepričan, da se je dogodila velika nesreča. Na obče čudo pa se ni oni dami ničesar dogodilo — ostala je živa in zdrava; le obleka se jej je nekaj potrgala. Nepoznana damo so spremili v vlak in jo odpravili v Bruck.

Grozna mati. V občini Lipovar, baranjski komitat na Ogrskem, je bil navstal požar v hiši bogate kmetice, udove Meles. Gaseči gasilec so o tej priliki udrl tudi v klet. In tu so našli v svojo grozo lastnega otroka kmetice, osušenega do kosti, v resnično groznem stanju. Nečloveška mati je držala ubozega otroka pet let zaprtega, le da bi si prisvojila njega dedščino.

Ali tudi svojo ženo? Te dni smo bili priobčeli, kako je trgovec ter veleposestnik

v Požunu, Laskay, zastupil dvojico svojih otrok, ker se jih je hotel iznebiti, ko se je mislil ženiti v drugič. Sedaj pa je državno pravdnništvo odredilo, da je izkopati zemske ostanke prve žene Laskaya, ker obstoji opravičen sum, da je bil mož zastupil tudi njo.

Književnost in umetnost.

»Prvi listi«. Razpošiljatev in razpečevanje knjige »Prvi listi«, ki so jo izdali slovenski in hrvaški učiteljski abiturijenti, je prevzela »Zaveza avst. jugoslovanskih učiteljskih društev«, kjer se tudi naroča. Knjiga velja 2 K 20 st. s poštnino vred.

Brzjavna poročila.

Otok Kreta v angleškem parlamentu. LONDON 26. (B.) V zgornji zbornici je izjavil državni sekretar za vnanje stvari, Lansdowne v odgovoru na neko vprašanje glede Kreta, da je v privoljenju princa Jurija v podaljšanje njegovega mandata kakor višjega komisarja srečno znamenje za bodočnost otoka. Anglija in ostale vlasti žele, da treba princu olajšati njegovo nalogo ter postopati upošteva njegove nasvete.

Nadalje je izjavil državni sekretar, da so vlasti odklonile predloge princa v letu 1900. kakor tudi sklep zbornice poslancev na Kreti, tihoče se združenja Kreta z Grško; vlasti so odklonile te predloge, ker hočejo ohraniti status quo.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 26. (B) Brzjavka lorda Kitenerja iz Pretorije včerajšnjega dne: Jahajoče čete oddelka Garratto so dne 21. t. m. v bližini Reitzburga napadle čete, ki so spremljale neki burski transport. Angleži so ujeli 25 Burov in uplenili mnogo vozov. Na strani Angležev sta bila ranjena dva častnika in 6 mož.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA:	ZALOG:
Via Tesa,	Piazza Rosario št. 2
vogal	(solsko poslopje)
Via Limitanea	in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO

Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenci nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska rastava pohištva in tapečarij. Izvenredno ugodne cene.

VILJEM DALLA TORRE

v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)

— Moje pohištvo donese srečo. —

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MATTON

GISSHÜBLER

naravna alkalna kislina

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nahaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnejših tovarov s in periskopičnimi lečami od 25 novč. više.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne loricete izdelane v želatino kost, dalnoglede za kopno, za po morju in gledališče.

Termometri za mrzlico, barometri in povekševalne leče po ugodnih cenah.

Sprejemajo se poprave.

Pekarna in sladčičarna JAKOB JURCA

TRST. — Giulia št. 1 — TRST.

Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinejše sladčice, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem ziborn. Postrežba hitra in točna na dom.

Prodajalnica jestvin.

Via Chiozza 12. — Trst.

Prodaja vsakovrstne jestvine kakor: kavo sladkor, riž, testenine, fižol, krumpir, maslo, olje kis, nadalje mlo, razne konzerve sveče, vino v buteljkah. Vsak dan svež kruh, Poštne pošiljave od 5 kg naprej po zmernih cenah. Za obilen obisk se toplo priporoča

Jožef Staré, trgovec.

Skladišče vina ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na de' elo in drobno franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovarska delavnica. Alojzij Schromek & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo del Mare št. 1, druga podružnica „Alla città di Londra“ z najfinejšimi izdelki v ulici Poste nove 3 (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer: obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjeve 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moških (alodjeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Kormium od gl. 1.30 do 2. Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške no meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinejšega olja, najfinejše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Nova čevljarnica „Alla Corsia Giulia“, Fran Benčič v Trstu, ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvale vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu in inozemskih tovarov. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Ces. kr. priv. civilni, vojaški in uradniški krojač M. Poveraj, trgovec v Gorici, na Travniku št. 22. L. nadstropje priporoča častiti gospodi svojo izborno zalogo sukneneh blaga, gotovih oblek, perila vsake vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan. Vstreza vsakemu naročilu in po modi.

„Durator.“ Podplati so zastojni, ako vsakdo rabi „Durator“ ter žnjim 3—4 tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več in jih voda ne obrabi. Cena jedni škafliji z navodilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mirolilnicah, specerijskih prodajalnicah, trgovinah z usnjem in obuvalom. Kjer se ga ne vidi, naroči naj se ga z 1 K 20 stot. franko naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Michajup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

Remeljni v velikem izboru, bukove debal orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopajice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderin št. 10.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst. (Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modrei, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov z: kirurški zdravljenja, aagleški predmeti o' gumija in nepremočljivih snovij.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Od danes naprej se prodaje istrski teran po 32 novč., za na dom po 30 novč. liter. Rebula iz Brd po 32 novč. liter. Vinski oecet po 12 novč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pripravljene. Pivo I. vrste po 20 novč. liter. Na debelo po zelo ugodnih cenah.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTKE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizirana in stavljeni pod stalno kontrolo zavoda za kemično analiziranje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregleda kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedro si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego le je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dati bolnikom in konvalescentom, ker analizirani zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinejša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34
Fino vino iz Vise	34
Vino Opollo	38
Belo vino iz Vise	40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

— najugodnejša gostilna —

PLZENSKO PIVO SILBEREGG

po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah

zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.

Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY),

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša

vina: opollo, istrsko črno in belo.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije.

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

Štefan Cruciatti

ornamentalni kamnosek

v Trstu, via della Pietà št. 25.

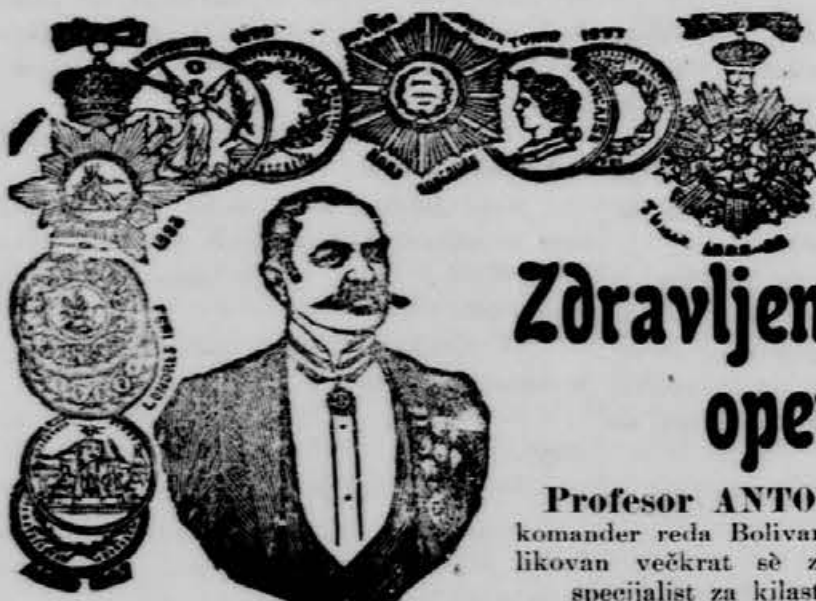
izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slanega ali žaganega marmorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altare, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane. Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Zdravljenje kile brez operacije.

Profesor ANTON DE CASAGRANDE

komander reda Bolivar-Veneceule, vitez tuniški, odlikovan večkrat s zlatimi kolajnami, ordopedist, specijalist za kilaste bolezni, došel iz Pariza

se ustavi v Vidmu (Udine) en mesec.

Naznanja cenjenemu občinstvu, da

odpre svoj ateljé v ul. Daniele Manin št. 14. kjer bo ordiniral od 1. do 31. julija t. l. od 9. ure predp. do 5. ure pop.

Eden največjih napredkov znanosti, na katerem se je zahvaliti profesorju de Casagrande, je metoda, kako se ima zdraviti kila.

Vsak dan se množi število nesrečnih, ki trpijo na tej strašni bolezni. Zasluga gré torej prof. Casagrandi, ki je izumil sredstvo, s katerim je mogoče mnogim nesrečnim darovati zopet zdravlje.

Dve električni ploči se postaviti na prostor, kjer se je pojavila kila, ter se iste zvežejo s pomočjo elastičnega traka, tako, da bolnik ne občuti nikake ovire.

V kratkem času se mora kila popolnoma odpraviti. S pripomočkom prof. Casagrande se odstranijo vsa druga zdravljenja, ki so večkrat zelo nevarna.

Profesor Casagrande sprejme honorar le tedaj, ko je bolnika popolnoma ozdravil. Soproga prof. Casagrande stavi gospem in otrokom zdravilne pasove.

Profesor Casagrande ima veliko zalogo električnih aparatov za bolne na živcih itd.

Zdravniška preiskovanja brezplačna.

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam

sé zeleno varstveno znamko »nuna« 12 malil ali 6 velikih steklenic 4 krone franko.

A. Thierry-ja stolistno mazilo

2 lončka 3 kron 50 stot franko, razpošilja proti predplačilu:

A. Thierry-ja lekarna „Pri angelju varhu“

v Pregradi, Rogotee Slatina (Rohitsch-Sauerbrun).

DUNAJ: Centralna zaloga: Lekarnar C. Brady, Fleischmarkt 1. — BUDAPEST: Lekarnar I. pl. Török in Dr. Egger. — ZAGREB: Lekarnar S. Mittelbach.

Na drobno se vdobiva povsod.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/4 %
30- " " 3 3/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dneva 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradee Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente / Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati db srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogo dai

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, poreelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo al tudi brez gobe.

Radi odpotovanja proda se

bicikelj in tandem

najnovejšega sistema, jako elegantna in lahko tekoča iz najbolj renomirane svetovne tovarne za 100 gl. pod ceno.

Naslov dobi se v uredništvu našega lista,

„Edinost“

se prodaja razven že v znanih tabakarnah tudi J. Kramar v Rojanu in Hrast, tobakarna Via Poste nuove (zraven prodajalnice Smolars.)

Rojansko posojilno in konsumno društvo v Rojanu (pri cerkvi) priporoča svojo dobro znano

„Društveno krčmo“

v kojoj se toči: najbolje domače črno vino po 52 novč. I. vrste istrsko " " " 40 " kakor tudi Steinfeldsko pivo v sodčkih in buteljkah.

Gorke in mrzle jedi.

Lep senčnat vrt. — Kroglišče.

Hiša v Rojanu

enonadstropna, skoro nova, z lepim vrtom, je na prodaj. Natančneje se pozivé v naši tiskarni, ulica Carintia 12.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadst.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki si nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2 % in vloge na Conto-corrent po 3.60 %. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, / tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15 %.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnice na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.